

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/94/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213202292
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8213202292.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a členov JUDr. Marek Kohúta a JUDr. Jozefa Engela, v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., Nagano Office Center, Politických vezňů 1272/21, Nové Město, Praha, IČO: 264 29 705 Česká republika, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Y. L., X., o zaplatenie 1.010,87 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 12.11.2014 pod č. k. 1C/79/2013-69, jednohlasne takto

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie návrhu, pokiaľ bol požadovaný zmenkový úrok nad 0,06 % denne, v tejto časti ruší rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí tohto návrhu a v tomto rozsahu konanie zastavuje.

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zvyšnej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Nepriznáva žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov vyššie označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy 1.010,87 eur s príslušenstvom. Zároveň rozhodol, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca podal dňa 28.3.2013 na tamojšom súde návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Ním sa domáhal voči žalovanému zaplatenia zmenkovej sumy 1.010,87 eur s príslušenstvom, zmenkovej odmeny vo výške 3,37 eur ako aj náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 29.6.2010 na zmenkovú sumu 1.010,87 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 16.12.2010.

Výsledkami vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že právny predchodca žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 29.6.2010 Zmluvu o úvere. Vzhľadom k subjektom uzatvárajúcim zmluvu mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu tzv. spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Obč. zákonníka. Spotrebiteľská zmluva predstavuje osobitný druh zmluvy, pri ktorej na jednej strane vystupuje v silnejšej pozícii dodávateľ, osoba konajúca v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, a na druhej strane v slabšej pozícii spotrebiteľ, fyzická osoba, ktorá pri jej uzatváraní a plnení nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. V uvedenom prípade ide o spotrebiteľský vzťah a konštatoval, že súd je povinný v spotrebiteľských veciach skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje, a posudzovať ho podľa právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské právo. Vzhľadom k tomu, že predmetná zmenka

bola vystavená v prospech veriteľa a jej prvého majiteľa, ktorý je podnikateľom, vykonávajúcim svoju podnikateľskú činnosť aj poskytovaním úverov nebankovým spôsobom (dôkaz - výpis z Obchodného registra SR, do ktorého je prvý majiteľ zmenky zapísaný), bol tu reálny predpoklad (vzhľadom na vedomosť súdu o činnosti veriteľa z iných súdnych konaní), že právo uplatňované v danom konaní zo zmenky môže mať právny základ v spotrebiteľskom vzťahu. V zmysle platných predpisov a judikatúry ESD je povinnosťou súdu v každom štádiu konania (a to aj v každom druhu konania) bez výnimky ex offo skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a ak súd príde k pozitívnemu zisteniu, na uvedený vzťah aplikovať právne normy spotrebiteľského práva. Súd v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie ESD C-419/2011 z 14.03.2013 (alebo rozhodnutie ESD sp.zn. C-76/10), z ktorého vyplýva, že napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je jeho povinnosťou skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Samotný ESD v uvedenom prípade z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Je preto na mieste záver, že súd musí poskytnúť ochranu spotrebiteľskému vzťahu aj v takom prípade, ak sa uplatňuje právo z indosovanej zmenky. Umožňuje mu to priamo zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý je k zmenkovému zákonu v postavení špeciality a lex specialis deroigat lex generali (v tomto prípade aj lex posterior derogat legi priori). Prednosť má teda zákon o spotrebiteľských úveroch.

Súd následne po zistení, že v uvedenom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, poskytujúc slabšiemu účastníkovi zmluvy ex offo právnu ochranu v zmysle zásady ochrany spotrebiteľa, preskúmaval platnosť pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy ako celku. Platnosť spotrebiteľskej zmluvy bola nevyhnutným predpokladom pre následné posudzovanie zabezpečovacej zmenky, ktorá zabezpečovala pôvodný záväzkový právny vzťah, a plnenie z ktorej bolo predmetom tohto konania. V tejto súvislosti sa stotožnil s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/1201/2012 z 20.06.2013, z ktorého vyplýva, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ (obchodník, profesionál), vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily (charakterizovanej sloganom „prijmí alebo nechaj tak“), nerovnomernosti znalostí (u profesionála väčšie skúsenosti s predajom ponúkaného výrobku, produktu, či služieb, ktorá je sprevádzaná spravidla aj lepšou znalosťou práva) a z ekonomickej neúmernosti zdrojov (vo veciach spotrebiteľských úverov je to spotrebiteľ, ktorý pre nedostatok finančných prostriedkov žiada o úver). Systém ochrany zavedený aj smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predajcovi alebo poskytovateľovi tak z hľadiska vyjednávacej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom, a to bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V tomto prípade žalovaná podpísala zmluvu o úvere spolu so zmenkou tak, ako jej tieto písomnosti boli predložené, bez znalosti obsahu písomností, bez znalosti predmetných právnych inštitútov (úver, zmenka, rozhodcovská doložka a pod.), ktoré jej neboli vysvetlené, bez možnosti spolu vytvoriť alebo akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť ich obsah.

Zmluva, ktorou bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 400,- Eur, obsahuje poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 392 Eur, čo činí 98 % z požičanej sumy. Čo obsahuje uvedený poplatok, je bližšie špecifikované v článku 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z ktorého vyplýva, že predmetný poplatok je tvorený z jednej tretiny z dohodnutého úroku a z dvoch tretín z nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, bez bližšieho uvedenia obsahu a konkrétnej výšky týchto nákladov. V súvislosti s takto stanoveným poplatkom poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 zo dňa 21.11.2012, s ktorým sa stotožňuje a z ktorého vyplýva, že zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Inak vymedzený poplatok, resp. neurčitý poplatok však možno považovať za neprijateľnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Neprijateľnosť poplatkov konštatuje aj Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe z 03.05.2010 č. k. AZ 17 U 192/2010, v ktorom označený súd konštatuje, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné.

Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy, ako aj na neprimerane vysoký poplatok za spracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. V rozpore s dobrými mravmi je pritom nielen obsah zmluvy, ale aj samotný účel zmluvy (získať na úkor slabšej strany - spotrebiteľa neprimerane vysoký zisk). Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom, spôsobuje jej absolútnu neplatnosť.

Dohoda o vyplnení zmenky, je podľa prvostupňového súdu neplatná, rovnako ako celá úverová zmluva. Navyše, zmenka nemala byť veriteľom prijatá v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného k 20.11.2009. Ako už bolo vyššie uvedené, je neplatná celá úverová zmluva, teda v rámci nej aj ustanovenie článku 17 všeobecných zmluvných podmienok (citovaný v tomto rozsudku), ktorý upravuje dohodu o vyplnení zmenky. Takáto zmenka na základe neplatnej spotrebiteľskej zmluvy vôbec nemala byť vyplnená, ani následne indosovaná a nemožno na jej základe uplatňovať akékoľvek nároky. K absolútnej neplatnosti súd prihliada ex offa. Predložená zmenka, aj keď obsahuje všetky náležitosti zmenky, nezabezpečuje konkrétny záväzkový vzťah, a to vzťah z poskytnutého úveru medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou. Tu súd opäť poukazuje na skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy je súd povinný skúmať kauzu, a to aj napriek zneniu zákona č. 191/1950 Zb., ktorý je prekonaný nielen zmenou spoločenských vzťahov, ale aj citovanými smernicami a judikatúrou súdov. Absolútna neplatnosť zmluvy o úvere ako aj jej článku 17 (ktorý je súčasťou zmluvy), a to dohody o zabezpečení zmenkou a vyplnení blanco zmenky, sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť uvedenej dohody však znamená neexistenciu kauzálného vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať. V uvedenom prípade teda nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmenky, a to z dôvodu nesplnenia podstatných náležitostí, resp. vyplnenie v rozpore so zákonom č. 191/1950 Zb. a neplatnosťou zmluvy, dojednania o vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia konkrétnej pohľadávky, či už pre rozpor s dobrými mravmi, neprijateľnými podmienkami, či nerešpektovaním zákonného obmedzenia maximálnej výšky zmenkovej sumy, ako tomu došlo v tomto prípade (Rozsudok NS SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006).

Ak aj teda zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe nej úspešne domáhať akýchkoľvek práv (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.5.2008 sp.zn. 4 Obo 161/2007). Vzhľadom k tomu, že súd mal preukázanú absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere, súčasťou ktorej bola v bode 17 Dohoda o vyplnení zmenky z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, na základe takto neplatnej dohody nevzniklo právnemu predchodcovi právo blanco zmenku vyplniť, ako ani právo na základe zmenky požadovať plnenie vzťahujúce sa k uvedenému úverovému právnemu vzťahu. Vzhľadom k tomu, že toto právo nevzniklo právnemu predchodcovi žalobcu, nemohlo indosovaním ani prejsť na žalobcu.

Navyše, zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch výslovne limituje možnosť zabezpečenia spotrebiteľského úveru zmenkou s vyplnenou zmenkovou sumou, a to do výšky nesplatenj istiny a príslušenstva maximálne do výšky 30 % pôvodnej istiny. Inú dohodu prekračujúcu uvedené zákonné ustanovenie možno považovať či už za neprijateľnú zmluvnú podmienku, alebo za obchádzanie zákona, ktoré majú rovnaký právny dôsledok, a to neplatnosť takéhoto dojednania.

V zmysle predmetného zákonného ustanovenia teda veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. mohol v prípade platnosti tejto spotrebiteľskej zmluvy vyplniť zmenku najvyšš na sumu 520,- eur (400 Eur plus 30%). To, že vyplnil zmenku na sumu 1.010,87 eur, znamená porušenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. . Zmenku takto vyplnenú veriteľ nesmel prijať a už vôbec ju nesmel ďalej postupovať. Táto suma by sa zároveň každým rokom neprímerane zvyšovala o 91,25% tejto sumy + o 6% úrokov z tejto sumy. Vydanie takéhoto absolútne nespravodlivého rozhodnutia nie je v právnom štáte prípustné. Spravodlivosť musí byť v procese, ktorým súd interpretuje a aplikuje právo, vždy prítomná ako hodnotový činiteľ (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 3168/09 ze dne 5. 8. 2010 (N 158/58 SbNU 345). Spravodlivosť je hodnotovým princípom, ktorý je spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Súadne rozhodnutie (a to nielen v prípadoch, kde vystupuje spotrebiteľ) musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé. Úlohou súdu je práve rozpoznať skrze zákon spravodlivosť (nález Ústavného súdu ČR z 13.3.2013, sp. zn. IV. ÚS 1241/12, v ktorom vyslovil: „Nemožno tolerovať formalistický postup, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejma nespravodlivosť. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku.“

Keďže zmenka bez ohľadu na jej abstraktnosť je právnym úkonom, každý právny úkon, ktorý odporuje zákonu, je absolútne neplatným právnym úkonom, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu

súd v rámci občianskeho súdneho konania prihlíada ex officio. Povinnosť súdu z úradnej moci prihlíadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prelomuje aj zásadu stanovenú v článku I. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., čo je vyjadrené aj v ustanovení § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., kde zákonodarca uviedol, že ide o ustanovenie, ktoré platí aj v prípade zmenky na majiteľa zmenky, alebo postúpenia práv zo zmenky. Navyše odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože právo v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitím zmenky regulované a obmedzené (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.) a keďže sa jedná o kogentnú úpravu, je nutné zo zákona skúmať podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť.

Keďže súd má v zmysle § 53 a násl. Občianskeho zákonníka a Smernice 93/13/EHS poskytnúť spotrebiteľovi ochranu jeho spotrebiteľských práv ex officio, konštatoval, že v danom prípade došlo ako zo strany Pohotovosti, s.r.o., tak aj zo strany žalobcu k nerešpektovaniu základných zásad ochrany spotrebiteľa podľa ustálenej Európskej spotrebiteľskej legislatívy. V tomto konaní bolo preukázané, že prvý majiteľ zmenky a zároveň remitent konal vedome na škodu žalovaného ako dlžníka, pretože previedol na žalobcu zmenku následne na to, čo exekučný súd nepriznal prvému majiteľovi zmenky plnenie, a exekučné konanie, vedené na základe exekučného titulu, ktorým bola tá istá zmenka, zatavil. Nový nadobúdateľ zmenky (v tomto konaní žaloba) mal s odbornou starostlivosťou žiadať o poskytnutie všetkých údajov týkajúcich sa uplatnenia vyplňovacieho práva blankozmenky a rovnako tento nárok posúdiť s ohľadom na ochranu práv spotrebiteľa, avšak ani on tak neurobil. Súd si je vedomý prísnosti a formálnosti zmenkového práva, ale nie je možné prizerať sa takej praxi, ktorej dôsledkom je zneužívanie zmenkových inštitútov v neprospech jednej zo zmluvných strán. Samotná formálnosť pritom nemôže byť argumentačnou základňou, z ktorej súd pri posudzovaní takýchto prípadov vychádza. Dôvodom je predovšetkým tá skutočnosť, že je to práve zmenkového práva, ktorého základné inštitúty sú zneužívané. Bez existencie legislatívnych mechanizmov, ktoré umožňujú zabrániť takýmto postupom, je na všeobecných súdoch, aby vo svojej činnosti hľadali také východiská, ako zabrániť zneužívaniu práv. S poukazom na vyššie uvedené súd prvého stupňa nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. V predmetnom konaní bol žalobca v celom rozsahu neúspešný, avšak žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, podľa obsahu spisu žiadne preukázateľné trovy nevznikli. Preto mu ich nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie, ktorým navrhol jeho zmenu tak, aby jeho návrhu bolo v celom rozsahu vyhovené a boli mu priznané trovy odvolacieho konania. Odvolanie podal z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., t. j. že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a tiež, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p.). Prvostupňový súd síce opiera svoje rozhodnutie o znenie úverovej zmluvy a VPPÚ k zmluve, avšak neuvádza, ktorá sporová strana listinné doklady v konaní predložila alebo či súd sám zabezpečil tieto doklady bez návrhu sporových strán. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaná nenavrhovali doplnenie dôkazov. Podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. V danom konaní svoj postup súd vôbec nezdôvodnil a na základe týchto skutočností má žalobca za to, že rozhodnutie je nepreskúmateľné. Predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Ust. § 120 ods. 1 O.s.p. in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Žalovaná mohla na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy bez návrhu žalovanej a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukazovalo charakter žalovanej ako spotrebiteľa. Uvedené správanie súdu je neprijateľné, v právnom štáte predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z, podľa neho, nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaná so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., uzatvorila zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou a že žalovaná uzatvorila zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údaje nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaná a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, a preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Prvostupňový súd ignoroval ust. § 17 Zákona o zmenkách a šekoch. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovanej a predovšetkým žalovaná v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/1839/2000, keď pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní, je tento judikát použiteľný na prejednávajúcu vec. Ohľadne argumentácie súdu k odklonu od všeobecnej teórie o povinnosti neskúmať kauzu zmenky a teda postupovať podľa zmenkového práva, na ktorý poukazuje súd prvého stupňa s ohľadom na nález Ústavného súdu ČR č. Pl.ÚS/16/12 a Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV.ÚS/457/10, žalobca uviedol, že vo veci, ktorou sa zaoberal Ústavný súd ČR v konaní IV.ÚS/457/10, došlo zo strany žalovaného k obrane a tento vzniesol námietku voči zmenkovému platobnému rozkazu. Pokiaľ súd dospel k záveru o tom, že dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov, v tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťa, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmieniek. Ďalej žalobca sa vyjadril k záveru súdu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v bode č. 17, a to v tom smere, že v konaní sa prejednáva spor zo zmenky ako cenného papiera a ak súd sám vykonal dôkazy spotrebiteľskou zmluvou bez možnosti žalobcu sa k ním vyjadriť, nie je možné uzavrieť, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. V tomto prípade súd nerešpektoval znenie ust. § 153 ods. 2 O.s.p. a aj napriek odlišnému predmetu sporu vyhlásil zmluvnú podmienku za neprijateľnú. V prípade, ak by výrok o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú nadobudol právoplatnosť, stane sa záväzným tak pre účastníkov konania, ako aj pre všetky orgány, teda najmä súdy. Podotkol, že súd vyhlásil za neplatnú zmluvnú podmienku používanú spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., ktorá nie je účastníkom tohto konania, a naopak, výrok sa bude vzťahovať na žalobcu, ktorý však zmluvnú podmienku vôbec nepoužíva. Súd bol oprávnený v zmysle Zákona zmenkového a šekového skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť.

Žalovaný sa na odvolanie žalobcu písomne nevyjadril.

V priebehu odvolacieho konania doručil žalobca prvostupňovému súdu dňa 22.12.2015 čiastočné späťvzatie podaného návrhu, v ktorom uviedol, že: „berie svoj návrh na začatie konania čiastočne späť a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne. Teda viac neuplatňuje zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, ale žiada súd priznať zmenkový úrok len v časti 0,06 % denne.“

Podľa ustanovenia § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, alebo jeho rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

V danom prípade došlo k čiastočnému späťvzatiu návrhu (žaloby) žalobcom a to v rozsahu tak, ako je to uvedené vyššie, s tým, že po tomto čiastočnom späťvzatií žaloby si žalobca uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne. Žalovaný neoznámil súdu nesúhlas s týmto čiastočným

späťvzatím a preto odvolací súd v zmysle ustanovenia § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie žaloby v časti týkajúcej sa uplatňovaného zmenkového úroku nad 0,06 % denne, v tej časti zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania, a dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu či zrušenie napadnutého rozsudku vo výrokoch o zamietnutí zostatku návrhu (po vyššie uvedenom čiastočnom späťvzati) i o náhrade trov konania.

Podľa § 219 ods.1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje a na správne zdôvodnenie aj v celom rozsahu odkazuje.

V súvislosti s uplatnenými odvolacími námietkami odvolací súd snád' môže uviesť len nasledovné:

Odvolací súd poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015, podľa ktorého, ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nezhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonov, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

Ďalej z uvedeného stanoviska vyplýva, že ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Ďalej aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok zo zmenky ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto excés dosahuje.

Odvolací súd ďalej k tomu dodáva, že z vykonaného dokazovania je evidentné, že predmetná zmenka bola vystavená ako zabezpečovacia zmenka plnenia z úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Svedčí o tom rovnaké číslo zmluvy i rovnaké číslo zmluvy uvedené na zmenke. V tejto súvislosti zdôrazňuje znenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, podľa ktorého platí, že v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa, alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Z uvedeného textu teda vyplýva, že predmetná zmenka mohla byť vyplnená len v súlade so znením tohto ustanovenia, k čomu však nedošlo, pretože zmenková suma presahuje výšku maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. V súvislosti s odvolacími námietkami považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť aj to, že súd i pri rešpekte k špecifickej a prísne formálnej povahe inštitútu zmenky je vždy povinný prihladiť k okolnostiam konkrétnej veci. V prípade spotrebiteľov nesmie prehliadiť

ich špecifické záujmy a postavenie. Pri svojej rozhodovacej činnosti musí hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkového inštitútu neprímerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu.

Odvolací súd taktiež nesúhlasí s uplatnenou námietkou týkajúcou sa vady konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie, resp. že by postupom súdu došlo k odňatiu možnosti práva konať pred súdom. Súd prvého stupňa v predmetnej veci postupoval štandardne v zmysle vnútroštátneho práva, t. j. Občianskeho súdneho poriadku, ako aj čl. 19 Nariadenia a v znení právnej úpravy vyplývajúcej z tohto nariadenia. Iné posúdenie uplatneného nároku žalobcu súdom nemožno považovať za porušenie práva účastníka na súdnu ochranu zaručeného Ústavou SR, ako aj práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa čl. 16 v spojení s čl. 19 Nariadenia a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Úspešný žalovaný totiž návrh na priznanie týchto trov nepredložil (§ 151 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.